

KLOPI – KAJ LAHKO NAREDIMO SAMI

Ko se zima poslovi in pridejo lepi topli dnevi, ki nas vabijo na sprehode v naravo, se začne sezona klopov. V Urgentnem centru Brežice se v toplejših mesecih poveča obisk pacientov, ki potrebujejo pomoč pri njihovi odstranitvi. Najpogostejši bolezni, ki ju klopi v Sloveniji prenašajo, sta *lymska borelioza* in *klopni meningoencefalitis*. Oba tipa bolezni sta neprijetna in zdravljenje dolgotrajno, zato je prav, da se poučimo, kako se pred klopi zaščitimo in vedemo preventivo.

PREVENTIVA

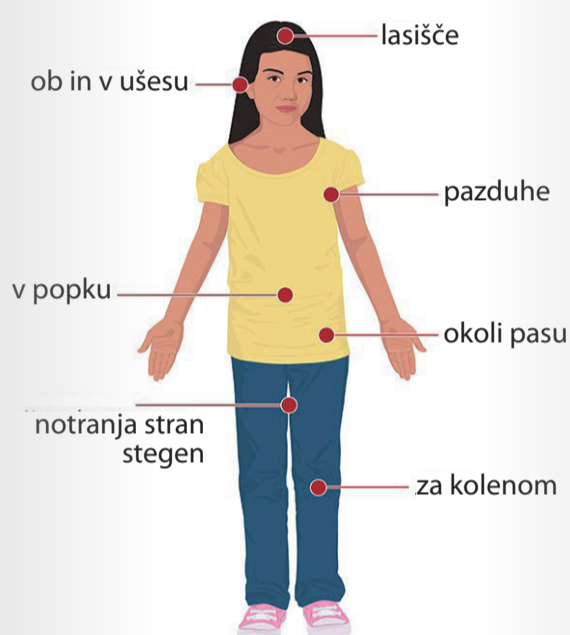
Človek dobi klop, ko oplazi npr. grmovje in ga klop zazna s svojimi čutili, zato se pred klopi zaščitimo z oblačili, pri katerih je čim več kože pokrite (dolge hlače, dolgi rokavi, škornji, ruta). Oblačila naj bodo svetle barve, da klop na oblačilih lažje opazimo. Namažemo se z repelentom, katerega vonj odganja klope. Po vrnitvi iz narave natančno pregledamo telo, se stuširamo in umijemo glavo. Oblačila dobro skrtačimo, če so pralna, jih operemo.

Odsvetujemo uživanje nepasteriziranega mleka/mlečnih izdelkov domačih živali – koz, ovac in krav, saj lahko pride do prenosa klopnega meningoencefalitisa.

Cepljenje ja najbolj učinkovit ukrep za zaščito pred klopnim meningoencefalitisom.

(Vir: <https://www.nijz.si/sl/pravocasno-se-zascitimo-pred-klopi-saj-lahko-prenasajo-bolezni-3>)

NAJPOGOSTEJŠA MESTA VBODA KLOPA

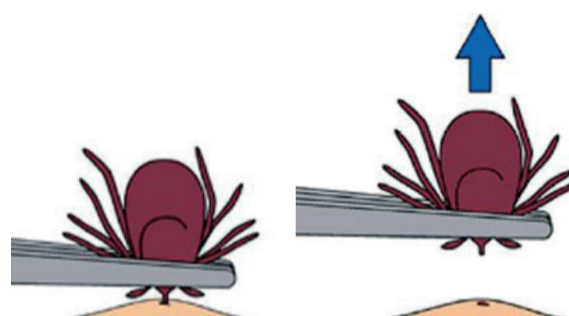

(Vir: https://www.cdc.gov/ticks/avoid/on_people.html)

Če pri pregledu telesa opazimo klop, ga čim prej previdno odstranimo.

Kadar opazimo že prisenanega klop, ga čim prej odstranimo s pomočjo koničaste pincete. To storimo tako, da ga primemo čim bližje koži in ga z odločnim potegom izvlečemo, pri tem ga z ničimer ne mažemo, vrtimo ali kako drugače rotiramo. Za odstranjevanje klopov s kože ne uporabljamo olja, krem, petroleja ali drugih mazil.

(Vir: <https://www.nijz.si/sl/en-sam-klop-nam-lahko-trajno-spremeni-zivljenje>)

(Vir: https://www.cdc.gov/ticks/removing_a_tick.html)

Po odstranitvi mesto vboda umijemo z milom in vodo. Za odstranjevanje klopov lahko v lekarni kupimo namenske pincete ali uporabimo katero koli pinceto, ki jo imamo doma in s katero lahko klop dobro primemo. Mesto vboda opazujemo še vsaj nekaj tednov po odstranitvi klop.

Kaj narediti, če pri odstranjevanju v koži ostane del klop?

Ker se klop s sesalnim delom močno pritrudi na kožo, se nam lahko zgodi, da se glava odtrga in ostane v koži. Klop izloča patogene v gostitelja med samim procesom hranjenja, ki je razdeljen na izločanje snovi za lažje hranjenje in samo hranjenje. Če klop odtrgamo telo, ni več živ in se preneha hraniti. Preostanek klop lahko odstranimo s sterilno iglo, kot bi si odstranili npr. trsko ali trn. Pred odstranjevanjem kožo dobro umijemo ali razkužimo.

Opazovanje mesta vboda

Mesto vboda klop opazujemo do trideset dni. Manjša rdečina na mestu vboda načeloma ni znak *lymske borelioze*, ampak fiziološki odziv telesa na vbod.

Več o boleznih si lahko preberete na naslednjih povezavah:

<https://www.nijz.si/sl/en-sam-klop-nam-lahko-trajno-spremeni-zivljenje>

<https://www.nijz.si/sl/pravocasno-se-zascitimo-pred-klopi-saj-lahko-prenasajo-bolezni-3>

<http://www.drustvo-bpnb.si/index.php/nae-zdravje-2/93-klopi-in-bolezni>

Kdaj odstraniti klop? **Čim prej.**

Kje? **Doma.**

Kdaj k izbranemu osebnemu zdravniku?

1. Rdečina, ki se pojavi nekaj dni do tednov po vbodu klop, se počasi širi, na sredini blede in dobi obliko obroča,
2. slabo počutje,
3. bolečine v mišicah,
4. glavobol in vročina.

Ali odstranjevanje klop in njegovih delov zahteva obisk urgentne službe? **Ne.**

Dobro je, da si zabeležimo, kdaj smo imeli klop, če bi se v nadaljnjih nekaj mesecih začele težave, ki jim ne bi mogli pripisati jasnega vzroka nastanka.

Viri:

Centers for disease control and prevention (2020). Ticks. URL: <https://www.cdc.gov/ticks/index.html> (citirano 12. 06. 2020).
Nacionalni inštitut za javno zdravje (2019). En sam klop nam lahko trajno spremeni življenje. URL: <https://www.nijz.si/sl/en-sam-klop-nam-lahko-trajno-spremeni-zivljenje> (citirano: 12. 06. 2020).
Nacionalni inštitut za javno zdravje (2019). Pravčasno se zaščitimo pred klopi, saj lahko prenašajo bolezni. URL: <https://www.nijz.si/sl/pravocasno-se-zascitimo-pred-klopi-saj-lahko-prenasajo-bolezni-3> (citirano 12. 06. 2020).